

DAGSINS MEINING

Eitt virkið og gott samfelag

Ikki kann sigast annað um Føroyar og føroyingar, at hetta er eitt sera virkið samfelag og eitt sera virkið fólk. Tað fer ikki dagur, at tað verður skipað fyri tiltøkum av alskyns slag, í bygd og bý. Hóast vit eru fá og smá, so er tað ikki júst hetta, sum sermerkir okkum. Tvørturímóti boða tey mongu og fjølbroyttu tiltøkini kring alt landið frá, at her býr eitt virkið og livandi fólk, eitt fólk, sum hevur bjart-skygni og áhuga í skjældri. Eitt gott og stórt fólk.

Hví júst nema við henda spurningin í hesum døgum kundi verið spurt, tí tað nógva virksemi kring landið alt er nær-um hvønndagshending. Einkí sermerkt er tí við júst nú at reksa upp nógva virksemi, sum er alt árið. Rætt er tað, men lat okkum kortini triva eitt sindur í hesar hvønn-dagshendingar ella afturvendandi hendingar, og spyrja okkum sjálvi, hvønn týdning tær hava ella eiga at hava.

Føroyar eru ikki størri enn ein lítil býur ella bygd í øðrum landi, hvat fólkatali viðvikur, og tí skuldi ein trúð, at her var kanska ikki so nógv at fara til, ikki so nógv at triva í. Hetta er bara ikki so. Hóast skjótt er at fara um landið alt, so tykist tað kortini sum, at hvørt búpláss hevur sín samleika og síni sermerki. Hevur sitt egna virkna lív. Hvør bygd hevur síni mongu ítróttarfeløg, síni mongu tónleika- og -listafeløg og annars áhugafeløg av alskyns slag. Bløðini og útvarpið boða hvønn dag frá hendingum og tiltøkum av øllum hugsandi slag, so kallendarin hjá mongum av okkum er fullur. Hvør skuldi trúð tí, nú sjónvarpsöldin av álvara ger um seg og har til ber at siggja hundraðtals filmar og sendingar als samdgrið. Heldur ikki hesin avbjóðarin hevur megnað at taka egði virkisfýsi frá fólki, sum framhaldandi iðka og dyrka síni mongu og fjølbroyttu áhugamáł. Og gott er tað.

Taka vit hesar dagarnar og teir komandi, so er skráin fjølbroytt. Hondbóltur og flogbóltur fyri bert at nevna tær ítróttargreinar. Samfelagsmóti og kristiligar fundar-røðir. Dansiskeið og samskiptisskeið. Sjónleikur og listaframsýningar. Vinnudagur og ráðstevnur, eitt nú um almannaverkini í Norðurlondum, um sálarsjúku, um skeljadjór, um sjúkrarøkt, um teldutøkni, um olju, um skúla, "you name it". Og so teir mongu gestirnir, sum koma henda vegin at halda fyrirestrar og luttaka í skeiðum ol.

Jú Føroyar eru eitt gott og livandi land at búgva í. Tí er tað hugstoytt og stórt spell, at okkara politiska veðurlag, við sínum mongu myrku skiggið, so oftani fær mjørkalagt henda positiva veruleika og oftani fær fólk, sum annars kenna seg sum góðar starvsfelagar, vinir, grannar og ættfrændir at venda sær móti hvor øðrum. Vit búgva í einum samfelag, har fólk kunnu hava ymisk og fjølbroytt sjónarmið. Tað er m.a. við tí veruleika, at vit eisini eiga at gleðast um alt hetta nógva virksemi og skapanarhug, tí tað ber boð um eitt livandi samfelag, eitt livandi fólk. Latíð tí ikki ósemjuna og ónøgðina fáa fastatøkur í fólkinum. Latíð okkum brúka skapanarevniini og hugflogið og tann positiva og virkna gerandisagin og næstrakærleikan til at byggja brýr millum ósemju og ónøgd og ymiskar áskoðanir. Tí - tað skal vera pláss fyri okkum øllum á hesum klettum.

Sosialurin

Sosialurin

Sosialurin
 Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
 jan@socialurin.fo
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
 eirikur@socialurin.fo
Figgjarleiðari: Jákup Mørk
 jakup@socialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@socialurin.fo
 Finnbjörg Nattestad
 finnbjorg@socialurin.fo
 Durita Simonsen durita@socialurin.fo

Sosialurin

VIÐMERKINGAR

Orsøkin er neyvan annað enn politiskur impotensur - manglandi yvirtøka og tøkni er tóm undanførsla

Hans Pauli Strøm

fjrrv. løgtingsmaður

Í bløðunum í gjár vísti eg á, at landsstýrismaðurin í lógarmálum sjálvur sendi stóra persónsdataskrá av landinum til danskan stovn at umsita undir donskum myndugleika - og at hon framvegis nú á fjórða ári verður umsitin ólógliga.

Í samrøðu í Sosialinum roynir landsstýrismaðurin at burturforklára henda sjálvskapta trupulleikan.

Og í aðrari umrøðu av málinum sær tað út, sum um danskur stovnur hevur skylduna fyri ólógligu um-sitingini.

Hetta er burturvíð. Men lat okkum so fyrst taka sjó-forkláringin hjá lands-stýrismanninum, til at ting-lýsingin ikki er tikin aftur til Føroya, har hann sigur: "Tað er bara av tøkniligum orsökum, at tað ikki er hent enn, og tí at málsøkið ikki er yvirkikið fult og heilt."

Hetta seinna fyrst er beinleiðis ósannindi. Ting-lýsingin er føroyskt máls-øki, og hevur altíð verið tað, líka síðan tinglýsingin byrjaði í 1962. At lands-stýrið hesi árinu hevur latið dómaraskrivstovuna umsita tinglýsingina hevur ONKI við manglandi yvirtøku at gera.

Haldi eisini at tað er

Fakfeløg mótmæla harðliga uppsøgn í Fiskimálaráðnum

TÍÐINDASKRIV

Nógv hevur í seinastuni verið frammí um trupul-leikar í umsitingini í Fiski-málaráðnum, og hevur hetta elvt til krav um upp-rudding. Seinasta málið var ein átala frá umboðsmann-inum, sum er endað við, at

langt úti, at landsstýrismað-urin skal geva tøkniliga stovnunum í Føroyum skylduna - at tað er av manglandi tøkniligum før-leika í Føroyum, at ting-lýsingin á fjórða árið liggur á danskari høvuðsteldu hjá partafelagnum CSC-Dan-mark A/S. Tá rættaarnevndin umrøddi málið tíðliga á vári 2000, vóru umboð fyri tøkniligar og aðrar rele-vantar stovnar innkallað (Matrikulstovan, Elektron, Føroya Datasavn og fleiri), og var tað ein greið niður-støða, at tað var als ongin tøkniligur trupulleiki og onki tøkniligt stórmál at gera eina føroyska teldu-skipan til tinglýsingina. Tá landsstýrismaðurin kortini vildi hava hana til Dan-markar, so at danir ókeypis og skjótt ótøku gera sjálva umleggingina til EDV, so boygdi rættaarnevndin seg fyrí hesum, tí at so lovaði landsstýrismaðurin at

syrgja fyri at ein føroysk telduskipan sum skjótast skuldi gerast, og ting-lýsingin tí kunna takast heimaftur so at siga beinan-vegin.

At onki er hent nú tað gongur á fjórða ári er fyri mær óskilligt, um tað ikki heilt einfalt er tekin um syndarligan politiskan im-potens, tá tað snýr seg um praktiskan politikk heldur enn skról.

Tað er ikki Føroya rættur sum er skurkurin í málin-um. Tað er ikki rætt, sum blaðgreinin sigur, at "tað er rætturin sum hevur evstu ábyrgdina" av at lógin ikki verður hildin. Hetta er 100% føroyskt málsøki. Tann sum hevur ovastu po-litisku ábyrgdina er lands-stýrismaðurin. Verður mál-ið ikki umsitið eftir lógini, er tað í síðsta enda hansara ábyrgd. Hvat hevur hann gjørt við tað í meir enn 3 ár? Onki! Harafrat kan eg upplýsa, at umboð fyri Fø-roya Rætt upplýsti bæði landsstýrismanninum og rættaarnevndini, at lat lands-stýrið tinglýsingina blíva ein part av donsku fyri-sitingini, fór hon at verða umsitin á sama hátt og undir somu treytum sum hin danska tinglýsingin. Tað varð enn tá lagt aftrat, at vildu føroyingar, at tað skuldi verða frí atgongd til skipanina á internetinum,

ja so kundi landsstýrið gjalda tað tað kostaði.

Tað hevði verið ógviliga áhugavert, um fjølmiðlarnir ikki lata landsstýrismannin sleppa við sinum sjófor-kláringum, men kenna eftir um nakað hald er í hansara undanførslum:

- spyrji teir kompetentu tøkniligu stovnarnar í Føroyum - t.d. tøkniligu leiðararnar á Elektron, Matrikulstovuni, Føroya Dátusavni - um tað pass-ar, at tað er av tøkniligum orsökum at tinglýsingin á fjórða árið liggur avreidd í Danmark ?
- spyrji forsetan fyri Eystara landsrætt, sum landsstýrið hevur avreitt myndugleikan yvir ting-lýsingini til, um tað er hansara skyld at lógin verður umsitin ólógliga ?
- spyrji forsetan fyri Eystara landsrætt, sum landsstýrið hevur avreitt myndugleikan yvir ting-lýsingini til, um tað er hansara skyld at lógin verður umsitin ólógliga ?

Ringið til Præsidenten for Østre Landsret, tlf. 0045 33970200, spyrjið eftir Ziegler ella skrivar-anum Finn Haargaard, um tað skal takast í ál-v-ara, so sum tinglýsingar-lógin ásetir, at tað er Eystari Landsrættur sum skal syrgja fyri at ting-lýsingin (herundir frí at-gongd á internetinum) verður umsitin eftir lóg-ini ? Ella um Føroya Landsstýrið hevur upp-lýst teimum, at hendan greinin í lógini als ikki skal takast í álvara?

av øllum teim átalum, Fiskimálaráðið hevur fing-ið hesa seinnu tíðina.

Búskapar- og Løgfrøðingafelag Føroya

Magistarafelag Føroya

Føroya Verkfrøðingafelag

Starvsmannafelagið

Lýsingar	
Freistir:	Tekstlýsingar Størrí lýsingar Lýsingartorgið Heilsanir
Týsdagsblaðið	Mán. kl. 10
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10
Størrí lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og	
aðrenn ásettú freistir.	
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.	
Stødd:	
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.	
Innsent tilfar	
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðs-l-an ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.	
Blaðið verður prentað	
mánadag-fríggjadag klokkan 14 ⁰⁰	

VIÐMERKINGAR

Fíggjarmálaráðharrin lumpar og lirkar

Finnleif Guttesen

býráðslimur á Tvøroyri

Tað er mannagongdin hjá Karsten Hansen, fíggjar-málaráðharra, við nýggi-asta uppskotinum um "skattahækking".

Í tingmálið nr. 6/2003, sum Karsten Hansen lands-stýrismaður hevur lagt fram vegna landsstýrið, er ein lygn og ein roynd at lumpa tingfólk og borgarar við.

Lygnin

Í viðmerkingunum stendur, at um landið lækkar lands-skattin við 0,9 prosentum og kommunurnar hækka sin skatt við 0,9 prosentum, so merkir einstaki borgarin onga broyting í samlaða

Kollveltandi

uppfinning??

Tá ið samgongan áleggur størri fíggjarligar byrðar ella skerjir inntøkurnar hjá kommununum, kompen-serar landið nú við, at siga til kommunurnar, tit kunnu

Goebbels ella Hitler er eitt feitt

Ingi Rasmussen

blaðmaður

Jóannes Eidesgaard og Regin Eikholm hava sein-astu dagarnar havt lesara-brøv í bløðunum, har teir verja Katrina Dahl Jakob-sen, løgtingskvinnu, sum varð átalað av formans-skapinum fyri at leggja Hogna Hoydal undir at brúka somu metodus sum nasistarnir undir 2. heims-bardaga.

Teir siga, at tað er ein heksajakt farin fram ímóti Katrin Dahl Jakobsen, tí hon hevur ongantið nevnt Hitler. Røð verður fram-undir, at fjølmiðlafólk hava gjørt hesa samanberingina í eini roynd at raka Katrina.

Eg fíli meg raktan. Eg gjordi sum blaðmaður sam-anberingina hjá Katrin Dahl Jakobsen lidna. Rætt skal vera rætt. Katrin nevndi ongantið Hitler. Heilt ítøkiliga segði hon: »Eg troysti mær ikki at

Sosialurin

Endurrindan lig við skattahækking

Við kreativari hugsan hevur Fíggjarmálaráðharrin funn-ið uppá, at tá ið landi skal endurrinda kommununum ein inntøkumiss, so skulu kommunurnar bara hækka sitt skattaprosent, ólukk-sáliga smart má sigast.

Hetta átlar Fíggjarmá-ráðharrin at lumpa og lirka íggjøgnum í tinginum, við kompensatióini av FAS-skipanini til kommunurnar.

Kollveltandi

uppfinning??

Tá ið samgongan áleggur størri fíggjarligar byrðar ella skerjir inntøkurnar hjá kommununum, kompen-serar landið nú við, at siga til kommunurnar, tit kunnu

bara hækka skattaprosenti. Nýggj slóðbrótandi upp-finning av samgonguni?? Ljótari framgangsmáti skal ein so leita leingi eftir, so er tað sagt.

Hvar er fjórða statsmaktin

Í hesum málið, við lygnum og einari greiðari ætlan um at lumpa,- í barnavernd-armálinum har einki er klárt,- á eldraðkinum har heldur einki er klárt, bert tað at kommunurnar skulu gjalda, haldi eg, at tað er skyldan hjá fjórðu stats-maktini, at seta kritiskar spurningar til tey, sum vara av hesum málum, tí avleið-ingin er eingin greiður yvir. Livst so spyrst.

Til tað er at siga, at Eyð-un Andreasen, fólkalívs-frøðingur, sjálvur hevur sæð orðini, sum Katrin Dahl Jakobsen segði á løg-tingi. Hann helt ongan íva vera um, at hon samanbar við Hitler. Tá eg so spurdi, um tað kundi vera onkur annar, t.d. Goebbels, svar-aði hann: »Nei! Ti øll fata tann nasistin, sum eingin troystar sær at nevna undir seinna heimsbardaga, fyri at vera Hitler. Meinti hon við Goebbels, skuldi hon sagt tað.« Hetta kom ikki við í greinina, men Eyðun Andreasen kann sjálvur vátta hetta.

Yvirhøvur vísir hetta mál, at tú skalt ansa tær, tá tú nýtir myndir. Ikki minst, um tú samanber fólka-valdar føroyskar politikarar við nasistar. At Eikholm og Eidesgaard eftir øllum at duga halda tað vera í lagi, mugu teir so svara fyri. Formansskapurin á Fø-oya løgtingi helt tað vera skeivt.

Frá Norðøya Sambandsfelag:

Almennur fundur um eldrarøktina

Magni Laksáfoss bú-skaparfrøðingur, Elsa Lützen økis-leiðari fyri heima-hjálpinu í Norðoyggi-um og Lisbet L. Peter-sen formaður Sam-bandsflokksins verða við á fundinum

FYRILESTUR

tíðindaskriv

Mánakvöldið 17. november verður almennur fundur um eldrarøktina í Norðoyggi-

við á fundinum verður eisini forkvinna Sambands-

flokksins, Lisbeth L. Peter-sen og Alfred Olsen, limur í trivnaðarnevnd løgtingsins.

Alt verður betri undir Brúnni

Heðin Mortensen

Formaður í mentunar-nevndini

Viðmerking til »opna viðmerking til eina meining« í Dimmalætt-ing 1. november 2003.

Nøkur foreldur at børn-um í býlingshúsinum í Smærugøtu, undir Brúnni, seta í grein í Dimmalættting spurnar-tekin við framferðarhátit-in hjá Tórshavnar býráð og undirritaða, tá talan er um umstøðurnar við-víkjandi dagsstovninum undir Brúnni í sambandi við byggingina av Berja-brekku 3.

Í fyrsta lagi er tað harmiligt, at hesi góðu foreldur kenna seg noydd at vera dulnevnd, tí tað kundi verið stak áhuga-vert at fingið orð á tey og sloppið at greitt teimum frá, hvat alt hetta málið í veruleikanum snýr seg um.

Eftir øllum at døma hevur kunningin ikki verið noktandi, og tað harmist eg almikið um. Ikki minst, tí veruleikin um alt hetta málið er alt annað enn ein sorgar-leikur ella eitt afturstig, soleiðis sum tað dúgliga verður gjørt til.

Tvørturímóti eru ætl-anirnar fyri alt økið end-urskoðaðar, so tær koma øllum portum til góðar. Eitt nú kann eg nevna, at sett er av eitt frikið upp á yvir 2.000 fermetrar beint við dagsstovnin, sum er frítt at brúka. Hetta eru nógv betri umstøður, enn talan var um framanundan.

Somuleiðis ber nú til at fáa spælihúsið nærri sjálvum dagsstovninum, so tað í allar mátar verður høgligari og betri hjá bæði børnum og starvs-fólku. Harafrat fáa vit tryggja, at hetta spælihús í framtíðini verður brúkt til tað, tað er ætlað til. Hetta hevur tíværri ikki verið so framanundan.

Samanumtikið kann staðfestast, at verandi samgonga í býráðnum hevur, meiri enn nokur undan henni, skapt góðar og tryggar umstøður hjá børnunum. Ikki minst við at tora at taka stigið

eldrapolitikkí vælkomín á fundin.

Hvar fundurin verður er ikki avgjørt enn, men verð-ur kunngjørt seinri.

Kjak og vinningar

Høvi verður eisini at kjak-ast og seta spurningar.

Sum áður sagt so hevur Norðøya Sambandsflokkur fingið umsókn um stuðul til nýggjan buss til bú-stovnin Dáan, og í hesum sambandi verður burtur-luting á skránni har allur peningurin fer óskerður til keyp av nýggjum bussi.

og føra út í verkið karmar fyri barnaansingina í Tórshavnar kommunu, so barnaansingartørvurin í august komandi ár er nøktaður 100 prosent!

Umframt teir fyra nýggju ansingarstovnar-nar, sum eru bygdir í hesi setuni, koma fimm nýgg-ir aftrat komandi ár. So her ber ikki til at siga, at vit í býráðnum ikki virða børnini. Tvørturímóti er staðfesti veruleikin, at vit hava fingið níggu nýggi-ar stovnar við góðum og tryggu umhvørvi fyri børn, starvsfólk og for-eldur.

Eftir stendur kortini, at eg harmist um, at hesi góðu foreldur, ið kendu seg noydd at triva í penn-in og seta greinina »Ein opin viðmerking til eina meining« í Dimmalætt-ing, ikki heldur valdu seg seta seg í samband við okkum, ið umsita og útinna tær uppgávir, brúk er fyri at fáa loystar í kommununi.

Tað hevur ikki so nógv upp á seg at taka hornið av telefonini og biðja um eitt prát um viðurskiiftini á staðnum, so at høvið er at greiða frá teimum framtíðarætlanum, ið eru fyri stovnin.

Skuldi áhugi verið fyri tí, eri eg í øllum førum til reiðar at koma á staðið at greiða frá og hoyra tykk-ara sjónarmið.